

MELDING

Saksmappe nr: 2019/2457	Saksbehandler: Jonny Løe
-----------------------------------	-----------------------------

	Kommunestyret	21.05.2019
--	---------------	------------

Melding om støy fra veitrafikk ved Gullaug skole, jf. bestilling av representant Silje Kjellsvik Nordheim (AP) i kommunestyret 11. desember 2018.

Det vises til bestilt melding (vedlagt) hvor støysituasjonen ved Gullaug skole tas opp, hvor det påpekes at skolen og nærområdet ligger i gul og dels rød støysone, og at omlegging av ny E134 vil komme til å ta flere år. Det etterspørres hvordan kommunen har tenkt å gripe fatt i støysituasjonen og følge dette opp.

Generelt om støy som helseproblem, og nasjonal målsetting

Om lag 2.1 millioner mennesker er i Norge utsatt for støy over 55 dBA utenfor huset sitt, og dette er et støynivå hvor en viss andel av befolkningen oppgir at de er plaget av støy. Veitrafikkstøy er den største kilden til slik støy i Norge, og gjennomsnittlig plagegrad i befolkningen vil ved 55 dB være omlag 20%. Folkehelseinstituttet har beregnet at sterk støyplage og søvnforstyrrelser som følge av veitrafikkstøy, utgjør henholdsvis 4 512 og 10 245 tapte friske leveår i Norge hvert år. Forskning viser at slike støynivåer kan gi psykisk stress, og helseplager som muskelspenninger og muskelsmerter. Støy kan også være en medvirkende årsak til høyt blodtrykk og utvikling av hjertesykdom. Verdens helseorganisasjon har nylig fastslått at helseeffekter inntreffer på et lavere nivå enn man før har beregnet, og implementering av denne kunnskapen tilsier at det er flere som lever støyutsatt og opplever helseeffekter av støy. Norske myndigheter har tidligere satt et mål om at støyplagen skal reduseres innen 2020. Den nasjonale handlingsplanen mot støy angir hvilke tiltak som er nødvendige for å nå målene.

Det nasjonale målet er todelt:

- 1) Støyplagen skal reduseres med 10 prosent innen 2020 i forhold til 1999.
- 2) Antallet personer som er utsatt for over 38 dB innendørs støynivå skal reduseres med 30 prosent innen 2020 i forhold til 2005.

Tiltak for å nå målene innebærer å bruke planretningslinjen for støy (T 1442) mer aktivt, utvikle og ta i bruk mer støysvak teknologi, samt iverksette ulike former for skjermingstiltak.

Status i forhold til disse målsettingene er at det har skjedd en forverring, i hovedsak som følge av fortetting i støyutsatte områder. 1,2 millioner nordmenn bodde i boliger som var utsatt for støy fra veitrafikk på over 55 dBA i 1999, mens dette tallet var 1,9 millioner i 2014.

Støysituasjonen ved Gullaug skole og ulike regelverk

Den dimensjonerende støykilden ved Gullaug skole er veitrafikk fra statlige veier. Andre kilder er støy fra jernbane og kommunal vei, men disse er neglisjerbare i denne sammenhengen. Hva er så støysituasjonen ved skolen i dag? Å svare støyfaglig korrekt på dette spørsmålet vil resultere i ulike svar, se avsnittene under. Vedlagt er en kartlegging av støysituasjonen utført av Statens vegvesen i 2012, og dette er et godt bilde på hvordan støysituasjonen er ved skolen også i dag.

Veieier er etter forurensingsforskriften §5-5 pliktig å kartlegge støy fra sine veier hvert femte år. Hvis kartleggingen viser beregnet støy over 42 dB innendørs i eksisterende bygninger, så er veieier pliktig å gjøre tiltak mot støyen. Siste kartlegging i samsvar med dette regelverket ble utført i 2017, og skolen kvalifiserer ikke til tiltak etter dette regelverket. Vedlagt er situasjonskart som viser støykartlegging i samsvar med kravene i forurensningsforskriften kap. 5. Det kan være opplysende å nevne at metoden som benyttes til strategisk støykartlegging tenderer til overdrivelse av støysituasjonen i forhold til faktisk situasjon, slik at problemområder som vises av kartleggingen medfører ev videre vurdering før tiltakskravet inntreffer. Fylkesmannen i Oslo og Viken er forurensningsmyndighet for dette regelverket i vårt område.

I saker etter plan- og bygningsloven er det planmyndighetene som setter krav til støy. Klima og miljødepartementet har utgitt en retningslinje for hvordan kommunen bør håndtere støy i slike saker; T-1442 – *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging*. Retningslinjen har grenseverdier for støy som blir implementert av Lier kommune i all relevant arealplanlegging, og er også implementert i bestemmelsene til gjeldende kommuneplan og i detaljregulering for RV 23 – Dagslett – Linnes. I støyvurdering i slike planer må støy kartlegges med en metode som angir støy 4 meter over terreng, og fremskrevet 15-20 år i tid. Den nevnte planens bestemmelser har føringer for tiltak både i anleggsfase og permanente tiltak, se vedlagte reguleringsbestemmelser. Et viktig moment er likevel at tiltakene mot støy ikke iverksettes før anleggsperioden begynner. Vedlagt er situasjonskart som viser støykartlegging i samsvar med kravene i T-1442.

Kommunen er myndighet i forhold til folkehelselovens bestemmelser om miljørettet helsevern. I samsvar med folkehelseloven skal kommunen fremme befolkningens helse, og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen. Etter loven er det gitt flere forskrifter, hvor kommunen er gitt tilsynsmyndighet og myndighet til å bruke virkemidlene i lovens kapittel 3.

Forskrift om miljørettet helsevern § 9a gir plikter for virksomheter og eiendommer ift støy:

§ 9. Helsemessige ulemper som virksomhet eller eiendom påfører omgivelsene
Virksomheter og eiendommer skal planlegges, drives og avvikles, slik at følgende krav til miljøfaktorer overholdes når det gjelder den belastning omgivelsene påføres:

a) Ved etablering og bruk av støykilder skal det tilstrebes lavest mulig støynivå. Støy og vibrasjoner skal ikke medføre helsemessig ulempe eller overskride helsemessig forsvarlig nivå.

(b...e) Andre helsemessige forhold

Ved vurdering av om helsemessig ulempe eller helsemessig forsvarlig nivå er overskredet skal kommunen som utgangspunkt se om etablerte helsebaserte normer er overskredet. I sin virkemiddelbruk, skal kommunen vurdere forholdsmessigheten mellom helsehensyn og andre

samfunnsmessige konsekvenser av sin avgjørelse. Imidlertid følger det av forskriftens § 3 at kommunen i sin avgjørelse skal se om annet regelverk setter helsebegrunnede krav eller normer til forholdet. Helsehensyn skal så langt som mulig ivaretas gjennom ordinære prosesser knyttet til planlegging og godkjenning av virksomheter og eiendommer, og der annet regelverk setter helsebaserte normer er avveiningshensynet mellom helsekonsekvenser og andre samfunnsmessige konsekvenser allerede utført.

Støy fra vei er håndtert gjennom annet regelverk som har helsebegrunnede normer, vist over. Normene er allerede basert på en avveining av kost/nytte for samfunnet. Som følge av dette så har det ikke vært aktuelt å benytte folkehelseloven til å pålegge støyskjerming fra eksisterende veier, og det er tvil om et slikt pålegg vil ha juridisk holdbarhet.

Om kommunens handlingsrom

Av det som er vist over ligger det ikke føringer for at støysituasjonen vil endre seg ved Gullaug skole før arbeid i henhold til reguleringsplan for området skjer. Lier kommune har heller ikke myndighet til å gi pålegg om støyskjerming i forhold til forurensningslovens bestemmelser, og det er tvilsomt at et slikt pålegg i medhold av folkehelseloven vil ha juridisk holdbarhet.

Mulighetene Lier kommune har til å få støyskjermet skolen og uteområdene på annen måte, ligger først og fremst i privatrettslige løsninger. Dette kan for eksempel være å forsøke å inngå avtale med statens vegvesen om oppføring av støyskjerm. En annen mulighet er at kommunen selv setter opp støyskjerming på eget område. Effekten av slike tiltak vil være usikker, og må beregnes; I grunnlaget for detaljreguleringsplanen RV 23 – Dagslett – Linnes ble det gjort beregninger av Sweco som viser at det må til en 7 meter høy langsgående skjerm på en strekning på om lag 600 meter langs veisystemet for at støynivåene på hele uteområdet på skolen skal komme under 55 dBA. Forutsetningene her er imidlertid annerledes enn for eksisterende situasjon, med blant annet tunnel, voller og andre terrengforandringer.

Vedlegg:

Bestilt melding

Støykart dagens situasjon (2012) Statens Vegvesen

Støykart Statens Vegvesen – strategisk støykartlegging (2017)

Støykartlegging ihht T1442

Rapport fra SWECO om dimensjonering av støyskjerm for å skjerme skolen